

Een trap renoveren

Net zoals eender welke andere realisatie die de jaren moet trotseren, veroudert een trap traag maar zeker. Met andere woorden, hij verslijt stilaan, zodat een renovatie soms echt wel nodig is. Maar de renovatie van een trap vergt een ernstige aanpak die met kennis van zaken moet gebeuren.

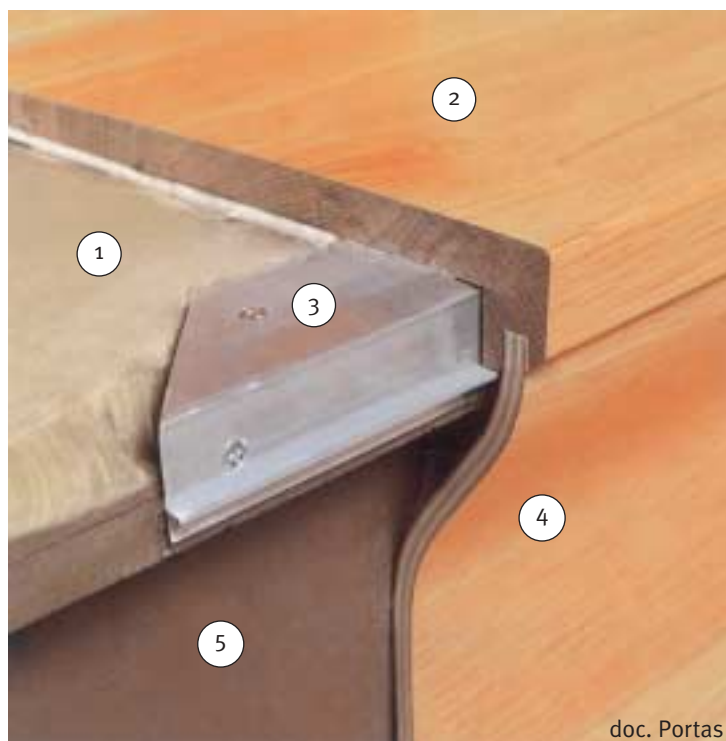
Bij de renovatie van een trap komen heel wat essentiële en ingewikkelde zaken kijken. Essentieel, omdat dit bijzondere element van een woning een bron van potentiële gevaren is, die men moet elimineren door voortdurend te waken over de goede staat van de trappen. En ingewikkeld, want de renovatiemethodes en -technieken hangen af van de materialen waaruit de trappen bestaan. Het spreekt vanzelf dat men niet op dezelfde manier zal tewerk gaan wanneer men een houten, een stenen of een metalen trap wil renoveren. Wij zullen hier voornamelijk houten trappen bespreken.

Houten trappen

De opvallende of minder opvallende slijtage van trappen, al naargelang de gebruikte houtsoort (eik, beuk, es, esdoorn, grenen, lork of exotische houtsoorten zoals acajou, afzelia of iriko), is één van de meest voorkomende van alle courante problemen die na verloop van tijd kunnen optreden, en het is vooral moeilijk op te lossen. Wanneer men dag na dag meermaals over de traptreden loopt, is het onvermijdelijk dat de trapneuzen afstompen en dat de traptreden in het midden uitslijten over heel de lijn van het looptraject. Een dergelijke slijtage kan haar charmes hebben, maar ze kan ook valpartijen veroorzaken... en dat is natuurlijk een veel minder aangenaam vooruitzicht. Jammer genoeg is het nogal ingewikkeld om dit gebrek te verhelpen. Meestal is de ideale aanpak dat men het loopvlak helemaal vervangt. Want het bedekken van de treden met een vasttapijt of een vinylbedekking zal enkel de look

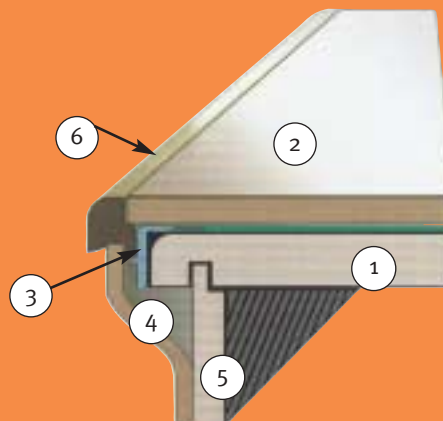
van de trap veranderen, maar niet het gebrek: het veiligheidsrisico blijft bestaan. De plaatsing van een nieuwe trap is een heel dure zaak en zorgt voor heel wat ongemakken tijdens de werken (lawaaï, stof, vuil, bijkomende schade). Nochtans is er een interessant alternatief voor een volledige trapvervanging. Dit alternatief bestaat uit een speciaal zogenaamd "trede op trede" systeem. In de praktijk blijft de inwendige structuur van de oude trap –voor zover die in goede staat is- behouden en hij wordt bedekt met nieuwe treden en stootborden die op maat zijn gemaakt van echt hout of van laminaat. Deze renovatietechniek biedt heel wat voordelen: hij voorkomt zware afbraak- en metselwerken, terwijl behangpapier en andere wandbekledingen niet worden beschadigd, er moet niets aan de constructie worden gewijzigd, de renovatie kan snel gebeuren en ondertussen blijft de trap tijdens de hele duur van de renovatie bruikbaar. En dan hebben we nog geen rekening gehouden met de kostprijs: die is veel lager dan wanneer men de trap helemaal vervangt.

Maar niet alle gebreken of sporen van slijtage moeten zo drastisch onder handen worden genomen. Kleine gebreken zoals barstjes of gaten, kunnen eventueel worden verholpen met speciale mastiek. Volgens dezelfde redenering hoeft men daarom niet het hele tredevlak te vervangen wanneer de trapneus beschadigd is. Men kan enkel de trapneus vervangen door hem tot aan het stootbord af te zagen en daarna een nieuwe trapneus te bevestigen met lijm en draaihout.

doc. Portas

Het "trede voor trede systeem" is een renovatiemethode waarbij de oude trap exact blijft waar hij is, maar er worden op maat nieuwe tegentreden over heen gebouwd. Deze methode is geschikt voor de renovatie van bijna alle soorten trappen en bouwmaterialen.

doc. Portas

Heel wat verffabrikanten bieden ook producten aan voor de behandeling van hout. Dit diep indringende product is bestemd voor preventieve en herstellende behandeling van binnenschrijnwerk. Het bestrijdt termieten en alle houtaantastende insecten en heeft een langdurende werking. Van V33.

Nog een probleem met hout, een probleem dat met renovatie kan worden opgelost, is het kraken van trappen. Krakende trappen komen heel vaak voor: iedereen heeft wel herinneringen aan het charmante gekraak, in het midden van de nacht, van de houten trap van het ouderlijke huis. Maar als dat gekraak dagelijkse kost wordt, is het natuurlijk minder aangenaam. Het gekraak ontstaat omdat het hout “werkt”: het volume ervan verandert namelijk volgens de vochtigheidsgraad van de lucht in de kamer, zodat het uitzet of krimpt volgens de omstandigheden. Uiteindelijk leidt het “werken” van dit hout tot een speling tussen verschillende onderdelen, vooral tussen de trede en het stootbord, of tussen de trede en de trapboom. Om het gekraak te voorkomen, dient u deze speling dus te elimineren. Maar hiervoor moet u zeker toegang hebben tot de onderkant van de trap. Het komt er op neer dat u winkelhamers of draagklampen in de hoek van de trede en het stootbord bevestigt om zo de speling te elimineren. Als de onderkant van de trap niet bereikbaar is, dan kunt u siliconen tussen de spleten spuiten om een voeg te vormen.

Nog een specifiek probleem dat bij hout heel ernstig kan zijn en

dat u zelfs kan verplichten om een grondige renovatie uit te voeren, is een invasie van houtaantastende insecten. Aan de typische gaatjes in het hout, die de uitgangen van de insecten zijn, maar die ook laten vermoeden dat er larven in het hout zitten, kunt u zien dat u deze ongewenste gasten op bezoek hebt. Als u dergelijke gaatjes ontdekt, moet u de trap afschuren en hem met een impregnatie- of injectiemethode behandelen. Als u woont in een streek waar men termieten heeft opgemerkt, moet u hier en daar stukken onderzoeken met een priem, want deze insecten maken geen gaten. Ze laten het houtoppervlak intact omdat ze het hout binnenin wegvreten. Als u de priempunt vanzelf in het hout kunt duwen, vooral aan de randen, dan moet u er een specialist bijhalen voor een diepgaander onderzoek. Is de trap aangetast, dan is er geen renovatie mogelijk. Dan dient u hem te vernietigen en te vervangen.

Natuurstenen trappen

Natuursteen is veel harder dan hout, daarom kan dit materiaal veel beter en langer de jaren trotseren. Logisch dus, dat we de renovatie ervan op een totaal andere manier moeten

benaderen. Eén van de meest voorkomende problemen van bepaalde soorten natuursteen is het afschilferen. Om afschilferende treden te renoveren, vult men de beschadigde zones op met harsmortel op basis van polyester, waarna de steen zorgvuldig wordt gepolijst. Bovendien kan een renovatie ook wenselijk zijn wanneer het esthetische uitzicht van een natuurstenen trap door vlekken wordt verstoord. Vlekken komen het vaakst voor op kalksteen (witsteen, marmer) dat met cementmortel op een betonnen structuur wordt geplaatst. Bruine vlekken en kringen zijn oppervlakkig en vervagen meestal na een tijd. Bestaande vlekken kunt u met de volgende remedies aanpakken. Op poreuze steen zoals Franse steen kunt u de vlekken verminderen met behulp van een speciale enzymoplossing. Voor een minder absorberend gesteente zoals marmer, is een enzymoplossing niet genoeg. Dan dient u het oppervlak droog te ontglanzen en het met een strikt minimum aan water te onderhouden.

Metalen trappen

Metalen trappen zijn meestal gemaakt van roestvrij staal of aluminium. Dankzij de opkomst van de moderne interieurs, zoals lofts, kennen ze een toenemend succes. De metalen elementen zijn perfect bestand tegen slijtage, zodat het probleem van een renovatie nauwelijks wordt gesteld. Toch is het dankzij hun concept relatief gemakkelijk om een beschadigd trapelement te vervangen.

En als er dan toch een renovatie nodig is, dan zal ze vooral gericht zijn op de afwerking van het metaal. Als u bijvoorbeeld van plan bent om een metalen trap (opnieuw) te lakken, dan dient u het metaal eerst lichtjes af te schuren. Daarna kunt u de laklaag met een pistool aanbrengen om een egaal resultaat te bereiken. Tegenwoordig is het heel trendy om een metalen trap een beetje te laten roesten. Vervolgens brengt men een vernislaag aan om het roestproces te stoppen en om te beletten dat de oxidatie zich verder verspreidt.

Hierbij enkele adressen die handig kunnen zijn indien u meer informatie zoekt over firma's die houtaantasting bestrijden.

° Om een overzicht te hebben van de verschillende organisaties die zich met dit probleem bezighouden is er een website die u zeker moet bezoeken: www.xylophages.com. Deze site geeft een overzicht van alle insecten uit onze streken die schadelijk kunnen zijn voor hout.

° Wat meer specifiek de termieten betreft volstaat het om www.termite.com te raadplegen. Deze Franse website van het nationaal observatorium voor termieten, ontworpen in samenwerking met het CTBA (zie hieronder), geeft een maximum aan informatie over de getroffen gemeenten, de reglementering in kwestie, opsporings- en bestrijdingsmiddelen alsook enkele nuttige adressen. Het probleem van de termieten situeert zich vooral in het Zuid-Westen van Frankrijk. In het Noorden en Oosten van Frankrijk en in België is het vrijwel onbestaande.

° Meer algemene informatie kan u vinden op de website van het CTBA: www.ctba.fr die dit onderwerp tevens behandelt. Deze organisatie heeft verschillende publicaties uitgegeven waarin men informatie vindt over de opsporing van en herkenning van de verscheidene factoren die tot aantasting van het hout leiden en over de preventieve en curatieve maatregelen.

Enkele andere interessante sites:
www.hout.be (Nederlandstalig België) of www.bois.be (Franstalig België)
www.woodnet.com (België, portaal: nederlands, frans, engels)
www.lignum.ch (Zwitserland)
www.houtinfo.nl (Nederland)
www.bois-construction.org (Frankrijk)